

Høgskolen i **Hedmark**

Campus Elverum
Avdeling for helse og idrett

Ola Erik Heen Moe

Fagdidaktisk fordypningsarbeid

«Læringsutbytte i kroppsøving»

“Learning outcomes in physical education”

Faglærer i kroppsøving og idrettsfag

2010-2013

Samtykker til utlån hos høgskolebiblioteket JA NEI

Samtykker til tilgjengeliggjøring i digitalt arkiv Brage JA NEI

Forord

Dette bachelorprosjektet har vært lærerikt, tidkrevende og ikke minst interessant. Min første forskningsoppgave har gitt meg masse kunnskap som jeg vil ta med meg videre ut i arbeidslivet og eventuelt ved senere masterprosjekt eller lignende forskningsoppgaver.

Jeg har fått god hjelp av folk rundt meg for å gjennomføre dette prosjektet og det er derfor på sin plass med en liten takkerunde.

Jeg vil først og fremst takke min veileder, 1. amanuensis Arild Vakt skjold. Du tok over jobben som veileder i påsketider og har stilt opp med faglig kompetanse og gitt meg konstruktive tilbakemeldinger gjennom hele prosjektet helt fram til innlevering.

Takk til familie og venner som har støttet meg og gitt meg inspirasjon i tunge perioder. En spesiell takk til Ingrid Vikman som har hjulpet meg med innsamling av resultater og gjennomlesing av oppgaven.

Sist, men ikke minst vil jeg takke skolene som har deltatt i undersøkelsen.

Tusen takk til dere alle!

Ola Erik Heen Moe

Elverum 28. April 2013

Sammendrag

Forfatter:

Ola Erik Heen Moe

Tittel:

Norsk tittel: Læringsutbytte i kroppsøving

Innledning:

Her tar jeg for meg hvorfor jeg skriver oppgaven, bakgrunn og problemfelt. I tillegg ser jeg på oppbygningen av oppgaven og tidligere studier som er interessante rundt samme emne.

Problemstilling:

Min hovedproblemstilling: *«Hva er læringsutbytte i kroppsøving – og er dette i tråd med læreplanverket for kunnskapsløftet?»*

Teori:

Jeg tar for meg teorien om læreplanarbeid, oppbygning av kunnskapsløftet, hva formålet med kroppsøvingfaget er og de ulike hovedområder med underliggende kompetansemål. I tillegg viser jeg til legitimeringen av kroppsøvingfaget.

Metode:

Jeg har valgt å benytte en kvantitativ forskningsmetode, spørreskjema, for å besvare min problemstilling. Jeg har forsket på sisteårsstudenter (VG3), studiespesialisering ved to ulike videregående skoler.

Resultat:

Her framstilles resultatet fra spørreundersøkelsen. Jeg viser til likheter og ulikheter i kjønn og skole i ulike stolpediagram.

Diskusjon:

Her diskuterer jeg resultatet som er framstilt i resultatkapittelet, og dette opp i mot teorikapittelet.

Konklusjon:

Læringsutbytte i kroppsøving virker å variere fra skole til skole. At store deler av elevene i undersøkelsen ikke kjenner til kompetansemålene kan være en årsak til dette. Elevene legger vekt på helse og hvordan ulik aktivitet bidrar til bedre helse som formålet med faget, men de er noe usikre på om de har noe nytte av det de lærer senere i livet. Planlegging og gjennomføring av egentrening, lagspill og fair play virker å stå sterkt, mens livredding, førstehjelp, friluftsliv og dans er mindre vektlagt. Det varierer også mye mellom skolene i undersøkelsen når det kommer til forståelsen av kroppsøvingfaget som allmenndannende fag.

Innholdsfortegnelse

Forord	2
Sammendrag.....	3
Tabelloversikt.....	6
Figuroversikt	6
1.0 Innledning.....	7
2.0 Problemstilling	8
3.0 Teori	9
3.1 Læreplanarbeid.....	9
3.2 Hva er en læreplan?.....	9
3.2.1 Ideenes læreplan.....	9
3.2.2 Den formelle læreplanen	9
3.2.3 Den oppfattede læreplanen.....	9
3.2.4 Den operasjonaliserte læreplanen.....	10
3.2.5 Den erfarte læreplanen	10
3.3 Kunnskapsløftet.....	10
3.3.1 Læreplanen i kroppsøving	11
3.3.2 Grunnleggende ferdigheter.....	11
3.3.3 Formålet med faget.....	12
3.3.4 Hovedområder	13
3.3.5 Kompetansemål	14
3.4 Kroppsøvingsfagets legitimering	14
3.4.1 Kroppsøving = Kroppsdannelse, hva ellers?.....	15
3.4.2 Kroppsøving – aktivitet eller læring?.....	16
4.0 Metodekapittel.....	18
4.1 Metode.....	18
4.2 Kvantitativ metode	18

4.3	Begrunnelse for valgt metode	18
4.4	Utvalg	19
4.5	Utvikling av spørreskjema	20
4.6	Validitet og reliabilitet	20
4.7	Forskningsetikk	21
5.0	Resultat.....	22
5.1	Opplevelse av kroppsøvingsfaget.....	22
5.2	Innholdet av kroppsøvingsfaget	23
5.3	Kjennskap til kompetansemål og mestring av disse.....	25
6.0	Drøfting	28
6.1	Opplevelse av kroppsøvingsfaget.....	28
6.2	Innholdet i kroppsøvingstimene	28
6.3	Kjennskap til kompetansemål og mestring av disse.....	30
7.0	Konklusjon	32
8.0	Avsluttende kommentar	33
9.0	Referanseliste	35
	Vedlegg 1	38
	Vedlegg 2	40

Tabelloversikt

Tabell 1: Hovedområdene i kroppsøving.....	s. 11
---	-------

Figuroversikt

Figur 1: Jeg synes kroppsøving er gøy.....	s. 22
Figur 2: Jeg har ikke lært noe nytt i kroppsøving.....	s. 22
Figur 3: Jeg lærer om ting jeg kan ha nytte av senere.....	s. 23
Figur 4: Jeg føler ofte mestring.....	s. 23
Figur 5: Elevene får lede timene selv.....	s. 24
Figur 6: Har du kjennskap til kompetansemålene i kunnskapsløftet?.....	s. 25
Figur 7: I hvor stor grad føler du at du mestrer kompetansemålene fra Vg1 og Vg2.....	s. 25
Figur 8: Kan planlegge og gjennomføre egentrening.....	s. 26
Figur 9: Jeg har lært førstehjelp og enkel livredning.....	s. 26
Figur 10: Jeg vet hva god helse er.....	s. 27

1.0 Innledning

Jonskås (2011) skriver en artikkel i tidsskriftet kroppsøving om forskning på kroppsøvingsfaget i Norge og har kartlagt en oversikt over hvor mye og hvilken forskning det er gjort i faget. Jonskås kommer fram til at det er overraskende lite forskning på kroppsøvingsfaget og så å si ingenting som sier noe om hva elevene faktisk lærer.

For at utdanning av kroppsøvingslærere skal være god og at arbeidet som kroppsøvingslærer skal utvikle seg, er det viktig å få en oversikt om elevene som går ut av grunnskole og videregående skole har med seg kunnskap som det er ønskelig at de skal bære med seg videre. Kroppsøvingsfaget skal gi allmenndannelse, og dermed gi eleven en robust og god grunnmur med kroppsøvingskunnskap som skal bidra til å skape god helse, en livslang glede for fysisk aktivitet og øke sin kunnskap slik at elevene er i stand til å møte samfunnets utfordringer gjennom utdanningen og senere i livet.

Kroppsøvingsfaget har en unik posisjon, da den når ut til alle barn og unge gjennom 13 år i grunnskole og videregående opplæring. Hvilke ansvar kroppsøvingsfaget har for å nå ut til barn og unge, og hvilken læring de skal stå igjen med etter endt skolegang er derfor både spennende og viktig å kjenne til. Dette ønsker jeg derfor å gå nærmere inn på i bacheloroppgaven min.

Jeg ønsker å se nærmere på læringsutbyttet i kroppsøving. For å forstå hva de skal lære ønsker jeg å skrive litt om læreplanarbeid. Jeg anser at læreplanarbeidet er et viktig utgangspunkt for at undervisningen skal være god og at kroppsøvingsfaget får et riktig fokus. Videre vil jeg gå nærmere inn på hva læreplanverket for kunnskapsløftet sier og selvfølgelig hva formålet og kunnskapsmålene i kroppsøving skal være. Avslutningsvis i teoridelen vil jeg også se på hva som bør legges vekt på i legitimeringen av kroppsøvingsfaget.

Jeg har brukt ulike forskningsoppgaver (Wiken, 2011; Slommerud, 2010; Myhrer, 2012) på kroppsøvingsfaget som inspirasjon til min egen oppgave. De har sammen med teoridelen min vært et utgangspunkt for utviklingen av spørreskjemaet. Spesielt når det kommer til oppbygging og utforming av spørsmålsformuleringen.

2.0 Problemstilling

På bakgrunn av tidligere forskning og mangel på forskning i kroppsøvfingsfaget ville jeg finne ut mer om læringsutbyttet i faget. Jeg vil derfor se på hva elevene oppfatter at de lærer, og om dette er det samme som læreplanverket for kunnskapsløftet legger opp til.

Problemstillingen blir derfor:

«Hva er læringsutbytte i kroppsøving – og er dette i tråd med læreplanverket for kunnskapsløftet?»

Med læringsutbytte mener jeg alle de ferdigheter og kunnskaper det er ønskelig at eleven skal ha etter endt skolegang. Teoridelen vil ta for seg forståelsen for læreplanarbeid og hva kunnskapsløftet ønsker at læringsutbytte skal være.

For å besvare dette ønsker jeg å se på hvordan eleven oppfatter kroppsøving, innholdet i kroppsøvingstimene, kjennskap til kompetansemål og følelse av mestring av kompetansemålene.

3.0 Teori

Jeg vil i dette kapittelet ta for meg læreplanarbeid, læreplanverket for kunnskapsløftet og da spesielt læreplan i kroppsøving. Til slutt vil jeg se på legitimering av kroppsøvingfaget.

3.1 Læreplanarbeid

Jeg skal i oppgaven finne ut hvordan læringsutbytte i kroppsøving er, og om det er i samsvar med kunnskapsløftets kunnskapsmål og formål for faget. For at læringsutbyttet skal bli som det er tenkt, må undervisningen være lagt opp etter de ulike kompetansemålene og føringene i kunnskapsløftet. Derfor er det naturlig å skrive noe om læreplanarbeid og hvordan denne kan/bør oppfattes.

3.2 Hva er en læreplan?

Kunnskapsløftet, L06, er det formelle læreplandokumentet som gjelder for den norske grunn- og videregående skolen. Det er denne alle skoler og lærere tar utgangspunkt i når de lager den lokale læreplan, periodeplaner, økt planer osv. «Men vårt læreplanarbeid bør ta utgangspunkt i en læreplanoppfatning som omfatter mer enn selve læreplandokumentet» (Engelsen, 2006 s. 28). Engelsen 2006 refererer til Goodlads fem ulike læreplannivåer. Disse er ideenes læreplan, den formelle læreplan, den oppfattede læreplan, den operasjonaliserte læreplan og den erfarte læreplan.

3.2.1 Ideenes læreplan

Læreplanene blir laget som ett resultat av mange ideer som blir fremmet i diverse skole og utdanningsdebatter. De kan ha sin bakgrunn fra filosofiske og ideologiske idestrømninger, eller de kan bli fremmet ut i fra samfunnsmessige forhold og utfordringer som vi står overfor (Engelsen, 2006).

3.2.2 Den formelle læreplanen

Det er læreplandokumentet som utgjør en ramme for skolens og lærerens virksomhet. Kunnskapsløftet, L06, er en slik formell læreplan. Det er denne som er gjeldene for dagens grunn- og videregående skoler (Engelsen, 2006).

3.2.3 Den oppfattede læreplanen

Skolen og lærere leser læreplandokumentet og tolker de råd og retningslinjer som er gitt. Det er denne tolkningen som blir utgangspunktet for deres planlegging, tilrettelegging,

gjennomføring og vurdering av opplæringen. Det er innenfor den oppfattede læreplanen at de lokale læreplanene blir til (Engelsen, 2006).

3.2.4 Den operasjonaliserte læreplanen

Dette er den opplæringen som blir gjennomført innenfor læreplanens rammer, slik den blir oppfattet av læreren (Engelsen, 2006).

3.2.5 Den erfarte læreplanen

Her tenker vi først og fremst på elevenes opplevelser og erfaringer av opplæringen. Herunder deres læring og sosialisering. Den kan også gjelde foreldre eller et vanlig samfunnsmedlems oppfattelse av læreplanen (Engelsen, 2006).

3.3 Kunnskapsløftet

Kunnskapsløftet ble innført i grunnskolen og den videregående opplæring høsten 2006. Aldri tidligere har det blitt utviklet nye læreplaner for grunnskolen og videregående opplæring samtidig. Målet er at alle elever skal utvikle grunnleggende ferdigheter og kompetanse for å kunne ta aktivt del i kunnskapssamfunnet. Lik mulighet til læring og sikre tilpasset opplæring for alle elever står sentralt (Saabye, 2010).

Målstrukturen i læreplanverket for Kunnskapsløftet kan deles inn i totalt fem nivåer. Formålsparagrafen, den generelle læreplanen, prinsipper og rammer for opplæringen (inkludert læringsplakaten), formål med fag og kompetansemål i fag (herunder også de grunnleggende ferdighetene i faget) (Imsen, 2010).

Kunnskapsløftet er en læreplan som gir større plass til den profesjonelle lærer. Med dette mener man at læreplanen er veldig åpen i form for tolkning og arbeid med lokal læreplan. Kunnskapsmålene er vide, og det stilles derfor krav til at skolen og lærere klarer å bryte opp målene i flere delmål gjennom tolkningen av formål for fag, fagets hovedområder og ikke minst læreplanens generelle del, læringsplakaten og opplæringsloven.

Jeg vil videre gå nærmere inn på læreplanen i kroppsøving. Se på hvordan den er oppbygd, hva som er formålet med faget og kunnskapsmål.

3.3.1 Læreplanen i kroppsøving

Opplæringsloven med forskrifter, medregnet Læreplanverket for Kunnskapsløftet er styringsdokumentene for opplærings- og vurderingspraksis i faget kroppsøving. Med hjemmel i opplæringsloven (1998) har kunnskapsdepartementet fastsatt en læreplan i kroppsøving som dekker grunnskolen og videregående opplæring. Læreplanen i kroppsøving er utviklet med utgangspunkt i de føringer for Kunnskapsløftet som ble gitt i St. meld nr. 30 (Kunnskapsdepartementet, 2003). Kunnskapsmålene som eleven skal nå, er fastsatt i læreplanen (Utdanningsdirektoratet, 2012b).

Kroppsøving skal være ett almindannende fag, i tillegg til at det er praktisk bruk av kroppen i ulike typer aktiviteter (Utdanningsdirektoratet, 2012b). Læreplan for kroppsøving sier noe om formålet med faget, hovedområdene det skal undervises fra, hvordan de grunnleggende ferdighetene skal integreres i faget og hvilke kompetansemål som styrer undervisningen (Brattenborg & Engebretsen, 2010) «Et sentralt element i kunnskapsløftet er overgangen fra læringsmål, som i tidligere læreplaner var knyttet til kunnskap og ferdigheter, til kompetansebaserte læreplaner» (Utdanningsdirektoratet, 2012b s. 2). Kunnskap er noe man har og bærer med seg, mens kompetanse viser tydeligere til det å kunne løse bestemte problemer i bestemte typer av situasjoner (Imsen, 2010). Kompetanse blir betegnet som å møte komplekse utfordringer. «Et viktig grunnlag for læring og utvikling blir derfor at elever og lærlinger settes i situasjoner hvor de får relevante utfordringer for å utvikle sin kompetanse» (Kunnskapsdepartementet, 2003).

Timefordeling i kroppsøvingsfaget er for skoleåret 2012/2013:

1-7 klasse: 478

8-10 klasse: 223

Vg1 (Studiespesialisering): 56

Vg2(Studiespesialisering): 56

Vg3 (Studiespesialisering): 56 (Utdanningsdirektoratet, 2012c).

3.3.2 Grunnleggende ferdigheter

De grunnleggende ferdigheter skal styrkes, og de skal integreres i alle fag. De grunnleggende ferdighetene er: digitale ferdigheter, muntlige ferdigheter, å kunne lese, å kunne regne og å kunne skrive (Imsen, 2010).

Utdanningsdirektoratet (2012a) forklarer grunnleggende ferdigheter i kroppsøving slik:

Muntlig ferdighet i kroppsøving innebærer å skape mening gjennom å lytte, snakke og samtale. Det innebærer blant annet å kunne formidle opplevelser og inntrykk fra aktivitetene. Man uttrykker seg muntlig ved utforming av regler for ulike typer spill, gjennom lek og samspill med andre. Det betyr å kunne lytte til andre og gi respons og være bevisst på mottakeren når en snakker. Evne til muntlig formidling er også nødvendig når man skal være med å organisere aktiviteter.

Å kunne skrive i kroppsøving handler om skriftlige framlegg av aktivitet og vurdering av aktiviteten. Det er mest relevant på høyere års-trinn (Ibid.).

Å kunne lese i kroppsøving handler om å kunne hente, tolke og forstå informasjon fra fagspesifikke tekster. Det gir grunnlag for å vurdere viktige sider ved arbeidet i faget. Lesing handler også om å tolke kart og forstå symbol (Ibid.).

Å kunne regne i kroppsøving innebærer blant annet å kunne måle tider, lengder og krefter. For å kunne planlegge og gjennomføre treningsarbeid er det nødvendig å forstå seg på tall og tabeller (Ibid.).

Digitale ferdigheter i kroppsøving innebærer å kunne bruke digitale verktøy for å kunne løse praktiske oppgaver. Man innhenter og behandler data, planlegger og gjennomføre aktivitet og trening. Videre skal eleven kommunisere og dokumentere dette (Ibid.).

3.3.3 Formålet med faget

Under formål for faget ligger premisser for hvordan lærere og elever skal jobbe med kompetansemålene. Det legges vekt på at bevegelse er grunnleggende for mennesket, og at fysisk aktivitet er viktig for alle og nødvendig for å fremme god helse (Utdanningsdirektoratet, 2012b).

Læring i bevegelse, lek, idrett, dans, friluftsliv og fair play står sentralt i faget og skal bidra til en felles danning og identitetsskaping i samfunnet. Med kunnskap om trening, helse og de sosiale aspektene ved fysisk aktivitet er det mål om at dette skal styrke elevens selvbilde,

identitet og få en flerkulturell forståelse. Kroppsøvfingsfaget er et allmenndannende fag og elevene skal få glede av å være i aktivitet og oppleve mestring ut fra sine forutsetninger (Utdanningsdirektoratet, 2012a).

Kroppsøvfingsfaget skal skape reflekterte elever gjennom å ta del i planlegging, gjennomføring og vurdering. Elevene skal stå rustet til å møte utfordringer som vil møte dem i framtiden, og vil gjennom medvirkning få en bredere forståelse for faget og videre føle motivasjon og mestring.

3.3.4 Hovedområder

Faget er strukturert i hovedområder som det er formulert kompetansemål for. Hovedområdene henger sammen og skal utfylle hverandre. Hovedområdene er delt inn i års-trinn som vi kan se i tabell 1 (Utdanningsdirektoratet, 2012a).

Tabell 1: Hovedområdene i kroppsøving

Års-trinn	Hovedområde		
1.–4.	Aktivitet i ulike bevegelsesmiljø		
5.–7.	Idrettsaktivitet	Friluftsliv	
8.–10.	Idrettsaktivitet	Friluftsliv	Trening og livsstil
Vg1–Vg3	Idrettsaktivitet	Friluftsliv	Trening og livsstil

Hovedområdene skal tydeliggjøre og vise progresjon av kompetansemålene som elevene skal utvikle seg i.

- Aktivitet i ulike bevegelsesmiljø omhandler aktivitet som utvikler og automatiserer naturlige og grunnleggende bevegelser i ulike miljø. Grunnleggende kunnskap om kroppen og personlig hygiene kommer også inn under dette hovedområdet (Utdanningsdirektoratet, 2012a).
- Idrettsaktivitet tar for seg ulike former for idrett, dans og alternative bevegelsesaktiviteter. Skape og utøve bevegelsesmønstre som er tilpasset eleven, lokale forhold og individuelle interesser står sentralt. Elevene skal delta og framføre

egenproduserte danser og danser fra ulike kulturer. Man skal variere mellom organisert aktivitet, fri aktivitet og eksperimentering. Videre er fair play og felles regler en viktig del. Det handler om å vise respekt for andre, kunne samarbeide og gjøre hverandre gode (Ibid.).

- Gjennom hovedområdet friluftsliv, skal eleven få kompetanse som behøves for å ferdes og kunne ha gode opplevelser gjennom opphold i naturen i alle årstider. Man skal ta i bruk nærmiljøet, med vekt på lokale friluftstradisjoner og lære seg å orientere (Ibid.).
- Trening og livsstil er ett hovedområde som omhandler trening og livsstil. Hva som gir god helse og hvordan ulike aktiviteter påvirker helsa står sentralt. Kunnskap, erfaring og refleksjon for å gjennomføre ulike aktivitetsformer og egentrening som grunnlag for en aktiv livsstil, og ta hensyn til egne og andres forutsetninger skal også vektlegges. Hvordan man kan drive helsefremmende aktivitet og arbeide ergonomisk rett er også ett emne under trening og livsstil (Ibid.).

3.3.5 Kompetansemål

Kompetansemålene skal forstås i sammenheng med grunnleggende ferdigheter og formål for fag. Kompetansemålene er delt inn i bolker etter hoved-trinn, det vil si etter 4., 7., 10., trinn og etter vg1, vg2, og vg3. Denne handlefriheten i form av oppnåelse av kompetanse over flere år og at kompetansemålene er relativt vide setter krav til hver enkelt skole og lærer (Imsen, 2010). De får lokal handlefrihet, men må være i stand til å tolke læreplanen, bryte ned kompetansemålene og legge ett undervisningsløp som passer skolen, kulturen og eleven.

3.4 Kroppsøvfagets legitimering

Zoglowek (2006) ser på skolen og kroppsøvfaget ut i fra et dannelses-teoretisk basert læringssyn. Han viser til at kunnskapsløftet som har mål om å gi personlig danning, allmenndannelse og (ut)dannelse for samfunnet. Videre hevder han at kroppsøvfagets legitimering handler om kropps-dannelse. Ommundsen (2005) legger vekt på at kroppsøvfagets legitimering må ligge på læring i bevegelse og henviser til teoretikeren Arnold og hans teorier om bevegelseslæring i skolen.

3.4.1 Kroppsøving = Kroppsdannelse, hva ellers?

I kunnskapsløftet blir ordene dannelse og allmenndannelse hyppig brukt. Dannelse kommer fra det tyske ordet «bildung» og betyr oppdragelsens primære behov og gjelder hvert enkelt individ. Allmenndannelse er for alle innenfor sitt fagområde, men har allikevel en personlig tilnærming og tilegning til det kulturelle (Zoglowek, 2006).

Zoglowek (2006) tar utgangspunkt i sitt dannelsesteoretiske baserte læringssyn med den tyske pedagogen Wolfgang Klafki. Klafki hevder at det finnes tre ulike former for kunnskap, eller dannelse som han kaller det. Den første formen for dannelse er material dannelse. Den omhandler allmenndannelse ut fra generell kunnskap eleven bør kunne/lære. Den andre er formal dannelse og tar utgangspunkt i at det er elevens iboende evner som skal utvikles. Eleven skal iaktta, tenke, vurdere, ha estetiske følelser og moral. Den tredje formen er kategorial dannelse, der dannelse er en dobbeltsidig prosess. Både innholdet (material dannelse), og individets subjektive måte å forholde seg til dette på (formal dannelse) er involvert og oppfyller hverandre (Imsen, 2010; Zoglowek, 2006).

Med fokus på danning og danningspotensialet i læringsarbeidet, snakker Zoglowek (2006) om dannelsesteoretisk fagdidaktikk. Kunnskapens struktur er grunnleggende og dannelse er den samlede forståelse av allmenndannelse og fag. Det å bruke kroppen må anses som det elementære i kroppsøving og dermed også et dannelsesperspektiv. Med individuell bruk og utvikling av kroppen har kroppen betydning som erfarings og erkjennelsesmedium. I kroppsøvingens fagets læreplan er faget delt inn i hovedområder som strekker seg gjennom hele den 13-årige grunnopplæringen. Zoglowek (2006) kaller disse for «dannende» aktivitetsområder. «Den hierarkiske oppbygningen av områdene kan forstås som en beskrivelse av hvordan bevegelsesutvikling skjer på ulike nivåer, og hvordan nivåområdet forbereder det neste nivå. I læreplanen legges det opp til at det skjer en gradvis høyere utforskning, mestring og beherskelse av aktivitetstiljøet (= omverden)» (Ibid., s 15). Disse dannelsesaktivitetene åpner for mulige fordypninger, som kan forstås som individuelle og særegne dannelsesmuligheter.

Strukturen og det karakteristiske som ligger i faget kroppsøving og som skal frembringes i et dannelsesperspektiv deler Zoglowek (2006) inn i fire kategorier. Idretts- eller prestasjonsorienterte bevegelser, lekorienterte bevegelser, uttrykks- eller performance

bevegelser og helse- eller velværeorienterte bevegelser. Disse anser han som fagets allmenndannende bidrag. De fire bevegelses-kategorier finner man igjen i fagets struktur av hovedområder. Denne strukturen fanger dermed opp «det karakteristiske» og «det elementære» i kroppsøving. Det tredje dannelses- teoretiske hovedaspektet som omhandler det å komme fram til «det eksemplariske», er lagt til en enkelte skole og den enkelte lærers ansvar gjennom de ulike kompetansemål som skal oppnås etter ulike trinn.

3.4.2 Kroppsøving – aktivitet eller læring?

Kroppsøvingfaget har de siste årene fått svekket sin status i dagens skole. Yngvar Ommundsen (2005) hevder noe av grunnen kan være ett økt fokus på å score bedre på PISA, og derfor økt fokus på teorifagene som norsk, engelsk og matte. Han hevder allikevel at faget har fått økt legitimering i samfunnet da forskning viser innaktivitet og en økt gjennomsnittlig kroppsvekt blant barn, unge og voksne. Skolen står i særstilling da de når alle barn og unge og gjennom kroppsøvingfaget kan gi fysisk aktivitet for alle.

Han advarer allikevel for at kroppsøvingfaget skal ta på seg rollen som skal være med på å redde denne trenden. Om forskning fram i tid viser at kroppsøving ikke har noen innvirkning på innaktivitet og vi stadig blir fetere vil kanskje faget bli borte fra timeplanen? Så hvorfor har vi egentlig kroppsøving i grunnskolen? Og hva er det man kan oppnå og lære i kroppsøvingfaget som man ikke får like mye av gjennom andre fag?

Læring i bevegelse, læring om bevegelse (teoretisk læring) og læring gjennom bevegelse (der faget fungerer som ett middel for noe annet – her for eksempel en helsemessig årsak) er i følge Peter Arnolds kroppsøvingfagets kjerneverdi (referert i Ommundsen, 2005). Der læring i bevegelse er kroppsøvingfagets primære legitimering. Bevegelseslæring, bevegelsesmestring og praktisk kroppslig læring utgjør fagets kjerne. Læring i bevegelse er også i følge Ommundsen stimulering av kroppslig bevissthet og henviser til Merleau – Ponty (ibid.).

Formålet med faget er at vi skal aktivisere hele kroppen. Med kropp og bevegelse i fokus skal vi i tillegg til å lære om bevegelse, utvikle gode holdninger, lære å samarbeide, ha fysisk nærhet til andre, vise omsorg for hverandre og naturen, lære å vinne og tape og være kreative. Det er viktig at eleven blir utfordret fysisk, psykisk og sosialt for å utvikle seg (Brattenborg & Engebretsen, 2010).

Læreplan i kroppsøving (L06) tar utgangspunkt i at bevegelse er det grunnleggende hos mennesket. Bevegelseskulturen i form av dans og friluftsliv er en del av den felles dannelsen og identitetsskapelsen i samfunnet. Derfor er det viktig å gi barn og unge forutsetninger til å være med i og utvikle ferdigheter i idrett og andre aktiviteter i bevegelseskulturen, og for å kunne ferdes og oppholde seg i naturen. Læreplanen legger også helseaspektet til grunn og viser til den kroppslige aktiviteten som tidligere var mer naturlig i hverdagslivet ikke er til stede lenger og at nå må vi mer legge til rette for og utvikle allsidige bevegelsesmiljø (Utdanningsdirektoratet, 2012a).

Det spesielle med kroppsøving er selvfølgelig at vi aktivt bruker kroppen mer enn hva vi gjør i andre fag. Vi lærer å samarbeide og sosialiseres med andre på en helt annen måte i kroppsøvingstimene. Forskning viser også at barn med god koordinasjon og fysisk form har lettere for å lære også i teoretiske fag (Næsheim – Bjørvik, 2005). God koordinasjon og fysisk form gir også ett godt selvbilde som har mye å si for all kommunikasjon (Ommundsen, 2005). Kroppsøvingfaget har også som mål at alle skal oppleve mestring. Øvelsene og aktiviteten skal legges til rette for hvert enkelt individ, og vurderes ut i fra det nivået de er på. På denne måten skal alle få utfordringer og oppleve mestring. At elevene opplever at «jeg kan» er med på å skape positivitet til det å være i aktivitet og flere vil kanskje ta med seg de gode opplevelsene inn i fritiden og derav bli mer aktive

Som vi kan se er det mye vi kan lære i kroppsøvingfaget. Med Læring i bevegelse som kjernen i faget, men også teori om bevegelse og som helsegevinst. Sosialiseringen med andre og dannelsen gjennom fysisk aktivitet, normer og regler, ett sunt forhold til egen kropp og forbedret kommunikasjon er noen av mange gevinster vi får gjennom faget. Alle sansene blir aktivert og gir mye god læring.

Individet lærer med og gjennom kroppen. Kroppslig og bevegelsesrelatert læring ligger nedfelt i alle, og er som ved kognitiv læring mulig å foredle, styrke og utvikle (Ommundsen, 2005).

4.0 Metodekapittel

Jeg vil i dette kapitlet vise til hva metode er, hvilken metode jeg har valgt i undersøkelsen og hvilke overveielser jeg har tatt hva angår planlegging, gjennomføring, utvalg og innsamling av resultater.

4.1 Metode

«Forskningsmetode er framgangsmåter og teknikker for å besvare vitenskapelige spørsmål og problemstillinger» (Ringdal, 2013 s 17). Samfunnsvitenskapelig forskning preges av at det er mennesker det forskes på. Hvert enkelt individs egne oppfattelser og opplevelser av et fenomen er med på å danne ett eller flere generaliserte svar på forskningen (Johannessen, Tufte & Christoffersen, 2011). Vi kan dele inn forskningen i kvantitativ eller kvalitativ forskningsstrategi. Hvilken forskningsstrategi en skal velge avhenger av problemstillingen og hva man ønsker å få svar på (Ringdal, 2013).

4.2 Kvantitativ metode

Kvantitativ forskning er ofte teoristyr, eller deduktiv. Forskeren stiller spørsmål og lager hypoteser fra ett eller flere teoretiske innfallsvinkler som er relevant for fenomenet som studeres (Ringdal, 2013). Kvantitativ forskning tar utgangspunkt i en objektiv sosial verden og prøver å finne årsaksforklaringer fra et større kvantum i befolkningen. I motsetning til kvantitativ metode finnes det kvalitativ forskningsmetode som gjerne forsker på sosiale prosesser og samspill i ett mindre utvalg. Kvalitativ forskning observerer eller intervjuer ett spesielt utvalg og blir ikke representativt for en større populasjon som ved en kvantitativ forskningsmetode.

Spørreundersøkelser er et eksempel på en kvantitativ tilnærming. Man teller opp fenomener og kartlegger utbredelser (Johannessen, Tufte & Christoffersen, 2011). Ved å bruke spørreskjema med fastsatte svaralternativer får man svar på likheter og variasjon blant de undersøkte, man kan generalisere resultatet og ved hjelp av statistiske analyser kan man undersøke sammenhenger mellom fenomener (Ibid.).

4.3Begrunnelse for valgt metode

For å besvare problemstillingen vil jeg benytte meg av en kvantitativ forskningsmetode. Etersom jeg vil måle læringsutbyttet i kroppsøving, vil jeg få et mer generalisert svar om jeg kan nå ut til flest mulig kroppsøvingselever. I forhold til tid, penger og størrelse på en bacheloroppgave har jeg imidlertid ikke mulighet til å nå ut til alle, men gjennom å forske på

Vg3 studenter, studiespesialisering, på to ulike videregående skoler vil jeg kunne få en indikasjon på mine spørsmål. Ved å lage et survey eller spørreskjema vil jeg kunne kartlegge variasjoner og likheter i hvordan elevene ser på kroppsøvfingsfaget og hva de mener at de lærer i faget. Et standardisert spørreskjema eller et pre-strukturert spørreskjema betyr at alle besvarer de samme spørsmålene i samme rekkefølge og med samme svaralternativer som er formulert på forhånd (Ibid.). Jeg vil i mitt spørreskjema bruke en 7-svars likertskala som inneholder ulike påstander der elevene skal krysse av hvor enig eller uenig de er med påstanden.

Hadde jeg valgt en kvalitativ forskning ville jeg kanskje fått ett dypere og grundigere svar fra elevene som er med i undersøkelsen, men en slik forskning vil nå ut til færre elever og vil ikke gi ett svar som generaliserer likheter og variasjon på samme måte som ved en kvantitativ forskning. Tidsrammene og størrelsen på bachelorstudiet gjør også til at en kvantitativ spørreundersøkelse vil gi ett bedre og bredere svar på problemstillingen.

4.4 Utvalg

Jeg ønsker i denne studien å se nærmere på elevers oppfatning og læringsutbytte i kroppsøvfingsfaget. Utvalget for studiet er elever på vg3, studiespesialisering, på to ulike videregående skoler på Østlandet. Jeg kom i kontakt med skolene gjennom bekjente som jobber der, men skolene valgte selv hvilke klasser som ble med i undersøkelsen. Valget av Vg3 studenter på studiespesialisering ble tatt i forbindelse med at de snart har gjennomført 13 års grunnskole og er de som best kan si noe om kroppsøvfingsfaget som læringsarena. Disse elevene har med seg erfaringer fra hele grunnskolen og erfaringene er i relativt nær tid.

En optimal forskning ville vært en nasjonal undersøkelse av alle elever på Vg3. Med utgangspunkt i dette ønsker jeg å foreta et utvalg på 2 forskjellige skoler. En geografisk spredning på klassene, vil påvirke utvalget i den retning at det blir mer representativt i forhold til en populasjon i henhold til landsdel – og også på landsbasis. Samtidig kan det diskuteres om dette utvalget er for lite og utvalget for ensartet til å kunne generaliseres.

For at et utvalg skal være representativt er det ikke størrelsen som i første rekke er avgjørende, men hvordan en populasjon er sammensatt. En populasjon består som regel av et utvalg enheter som det er ønskelig å uttale seg om, og i forbindelse med denne studien kan dette være elever i den videregående skolen, Vg3, over hele landet (Ringdal, 2013). Utvalget

bør bestå av enheter med de samme egenskaper som hele populasjonen (Johannesen mfl., 2010).

4.5 Utvikling av spørreskjema

Jeg har i utviklingen av spørreskjema benyttet meg av spørsmål og spørsmålsformuleringer som er brukt i andre forskningsoppgaver som vil besvare samme spørsmålstilling som meg. Jeg har delt spørreundersøkelsen inn i flere deler, der den første delen tar for seg data om respondenten, herunder alder, kjønn og studie. Videre har jeg delt inn i undergrupper. Disse er oppfatning av kroppsøving i skolen, Oppfatning av hva man har lært/lærer i kroppsøving, oppfatning av innholdet i kroppsøving og kjennskap til/følelse av mestring av kompetansemål.

4.6 Validitet og reliabilitet

Validitet dreier seg om å måle hvor relevante data er i forhold til fenomenet vi ønsker å undersøke (Johannesen mfl., 2010). I min forskning er utvalget lite om man ser på andelen Vg3 studenter nasjonalt sett, men det teoretiske begrepet består av flere aspekter og den operasjonelle definisjonen fanger disse aspektene. Innholds-validiteten i studiet mitt må vurderes som relativt høyt ettersom spørsmålene mine i spørreskjemaet er hentet fra tidligere lignende studier og fått testet validitet gjennom disse. Ved å sammenligne svarene mine med tidligere forskning vil det være mulig å se om resultatene er overførbare til andre studier og har dermed ekstern validitet.

Reliabilitet eller pålitelighet, avgjøres av hvor nøyaktig målingene og operasjonene i innsamlingsprosessen som førte til tallene i datamatriksen er blitt gjennomført (Johannesen mfl., 2010). Jeg har selv gått igjennom og registrert svarene i spørreundersøkelsen, og dobbeltsjekket for eventuelle feil. Jeg anser påliteligheten på målingene og gjennomføringen i innsamlingsprosessen for relativt høy.

Ettersom jeg ikke var til stede på skolene det ble forsket på, kan det ha oppstått noen misforståelser eller feiltolkninger av spørsmål eller lignende i forbindelse med besvarelsen som kunne vært unngått om jeg hadde vært til stede. Jeg hadde instruert kroppsøvingslærerne som delte ut spørreskjema godt, og de fortalte at gjennomføringen hadde gått bra og problemfritt.

4.7 Forskningsetikk

Forskningsetikk omhandler hvordan forskning gjennomføres og rapporteres. Man følger visse normer og regler som gjelder åpenhet, saklighet og redelighet internt i forskersamfunnet. Man skal for eksempel ikke jukse seg fram til ønskede resultater osv. Videre har man også ansvar ovenfor deltagerne i forskningen og vitenskapens rolle i samfunnet. Forskningen skal ikke være skadelig for en gruppe, ei heller ganne politisk økonomiske interesser (Nyeng, 2012).

I en spørreundersøkelse er det viktig å presisere at deltagelsen er frivillig og at respondenten kan trekke seg fra undersøkelsen uten videre begrunnelser (Johannesen, Tufte & Christoffersen). Dette fikk alle deltagerne vite i forkant av undersøkelsen gjennom ett følgeskriv (se vedlegg 2) som fulgte med spørreundersøkelsen. Den sa også at jeg som forsker har taushetsplikt, at deltagerne i undersøkelsen var anonyme og at besvarelsene ville bli makulert når oppgaven er klar. Videre fortalte den også hvem som ville ha tilgang til besvarelsene og at vi ville behandle dem konfidensielt. Det er også viktig at resultatene fremstilles riktig.

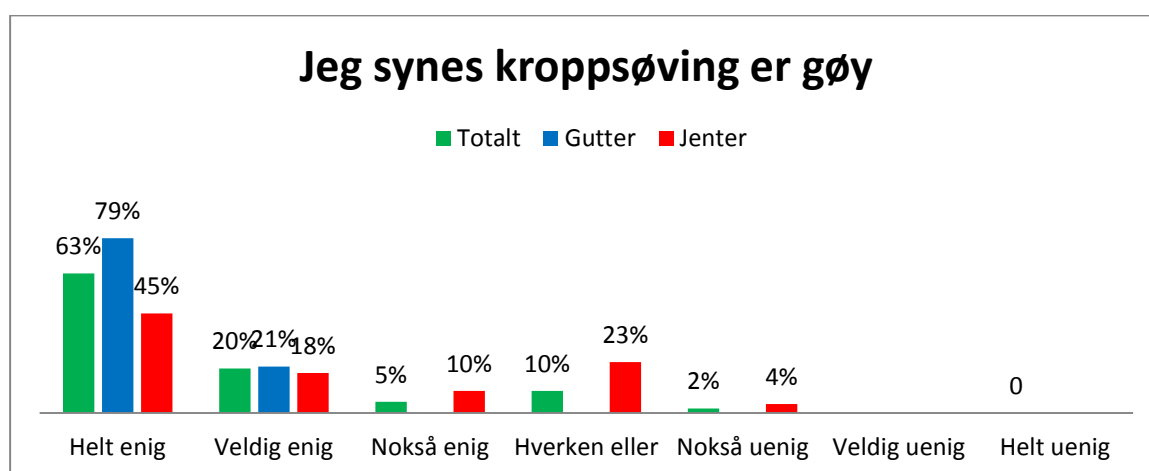
5.0 Resultat

Her drar jeg frem de viktigste og mest markante likheter og ulikheter i spørreundersøkelsen. Jeg viser her til resultat som jeg selv mener er relevante, og varierer mellom å se på forskjeller mellom kjønn og skole. For en fullstendig oversikt over hva utvalget har svart i spørreundersøkelsen, vil man kunne se dette i vedlegg 2.

Jeg delte inn spørreundersøkelsen i flere deler og viser til hovedfunnene bak hver del.

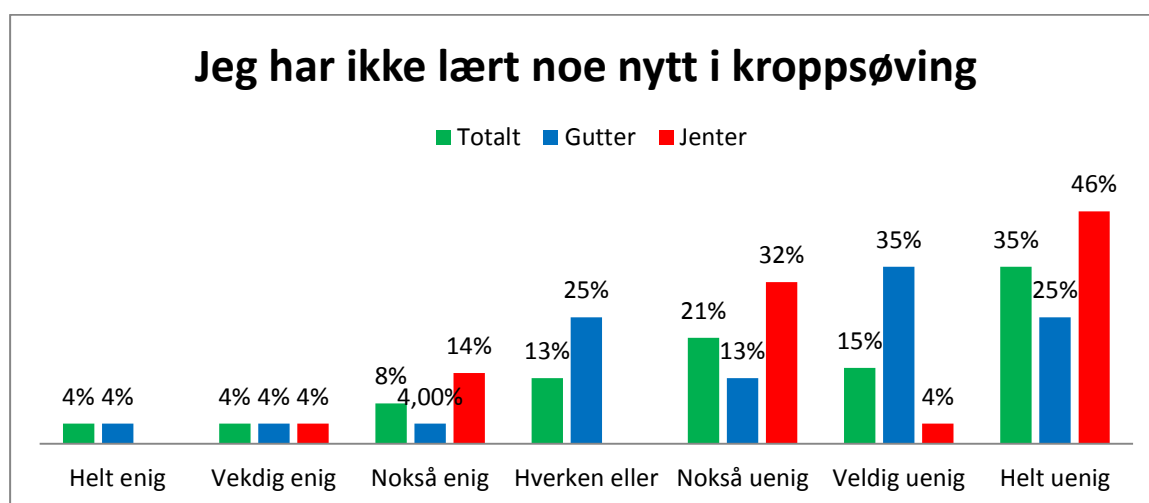
5.1 Opplevelse av kroppsøving

Figur 1: Jeg synes kroppsøving er gøy

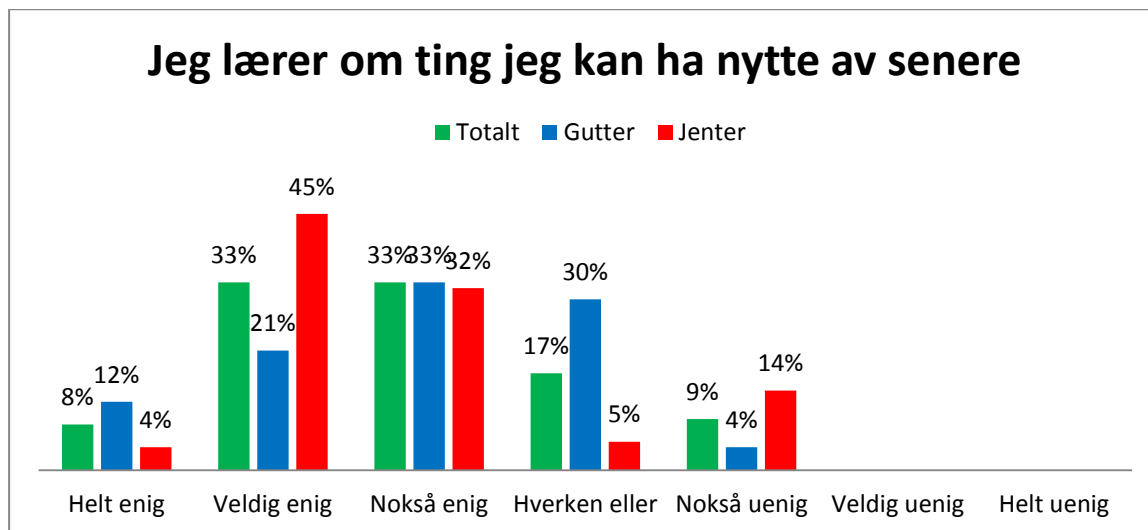
«Resultatet viser at 88 % synes kroppsøving er gøy, 10 % hverken eller, mens 2 % er nokså uenig. Guttene er 100 % helt eller veldig enig, mens 23 % av jentene svarer hverken eller og 4 % nokså uenig.

Figur 2: Jeg har ikke lært noe nytt i kroppsøving

«Resultatet vier at 71 % av elevene opplever av å ha lært noe nytt i kroppsøving, 13 % svarer hverken eller, mens 16 % mener de ikke har lært noe nytt. 82 % av jentene har lært noe nytt, mens 73 % av guttene svarer det samme».

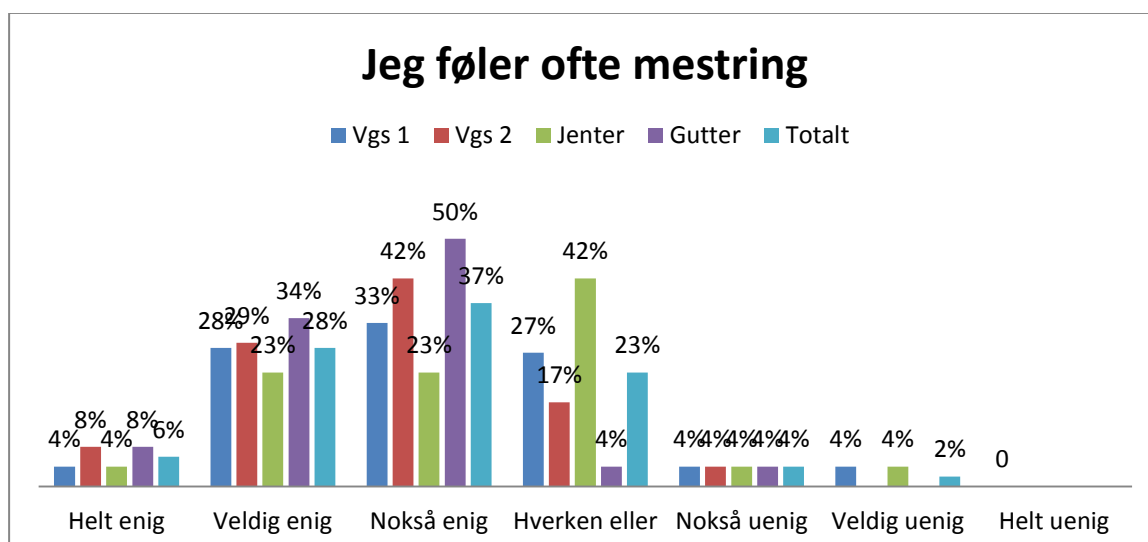
Figur 3: Jeg lærer om ting jeg kan ha nytte av senere

«Resultatet viser at store deler av elevmassen svarer veldig eller nokså enig, men få er helt enig. 30 % av guttene svarer hverken eller, og 4 % nokså uenig. Blant jentene svarer 5 % hverken eller og 14 % nokså uenig, mens hele 81 % av jentene sier at de er helt, veldig eller nokså enig, mot 66 % av guttene».

5.2 Innholdet av kroppsøvingsfaget

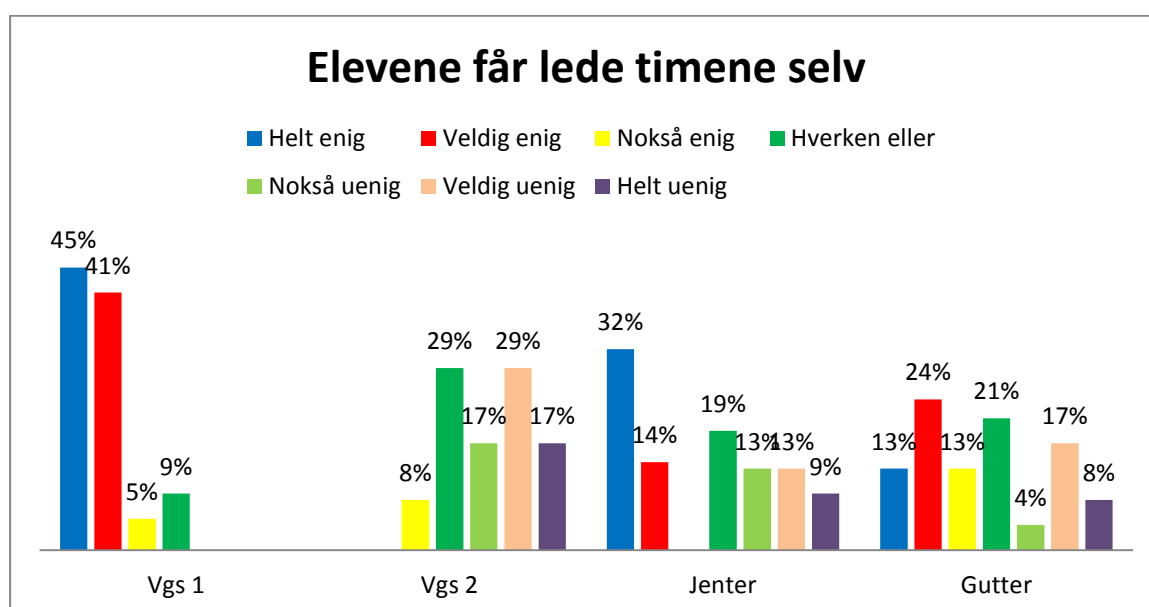
Figur 4: Jeg føler ofte mestring

«Resultatet viser at flere gutter føler mer mestring enn jentene. Men ingen føler at de mestrer veldig ofte. 92 % av guttene opplever at de føler mestring relativt ofte, mot 50 % av jentene. Av de som ikke opplever mestring ofte er det ingen stor forskjell mellom kjønn eller skole, men 42 % av jentene svarer hverken eller, noe som må tolkes å være et tegn på relativt liten mestringsfølelse. Det er fler på Vgs. 2 som opplever relativt ofte mestring, 79 % mot 65 % på Vgs. 1.»

På spørsmål om innholdet i timene er lite utfordrende, svarer 51 % at de er enig i denne påstanden eller svarer hverken eller. Kun 19 % er helt uenig. Vgs. 1 er 4 % nokså enig og 9 % svarer nokså enig, mot Vgs. 2 der eleven sier de er 30 % enig og 54 % svarer hverken eller. Det betyr at bare 16 % føler noen grad av utfordring i kroppsøvingstimene.

Figur 5: Elevene får lede timene selv

«Resultatet viser at 91 % av elevene ved Vgs. 1 er enig i at elevene får lede timene selv. 8 % av Vgs. 2 sier at de en nokså enig, mens 92 % sier hverken eller og ikke enig i at de får lede timene selv. 46 % av jentene sier de er enig i at de får lede timene selv, mens 50 % av guttene sier det samme».

Resultatene fra spørreundersøkelsen viser at ballidrett, fair play og helse er element det legges stor vekt på, mens friluftsliv, kart og kompass og dans er noe mindre representert.

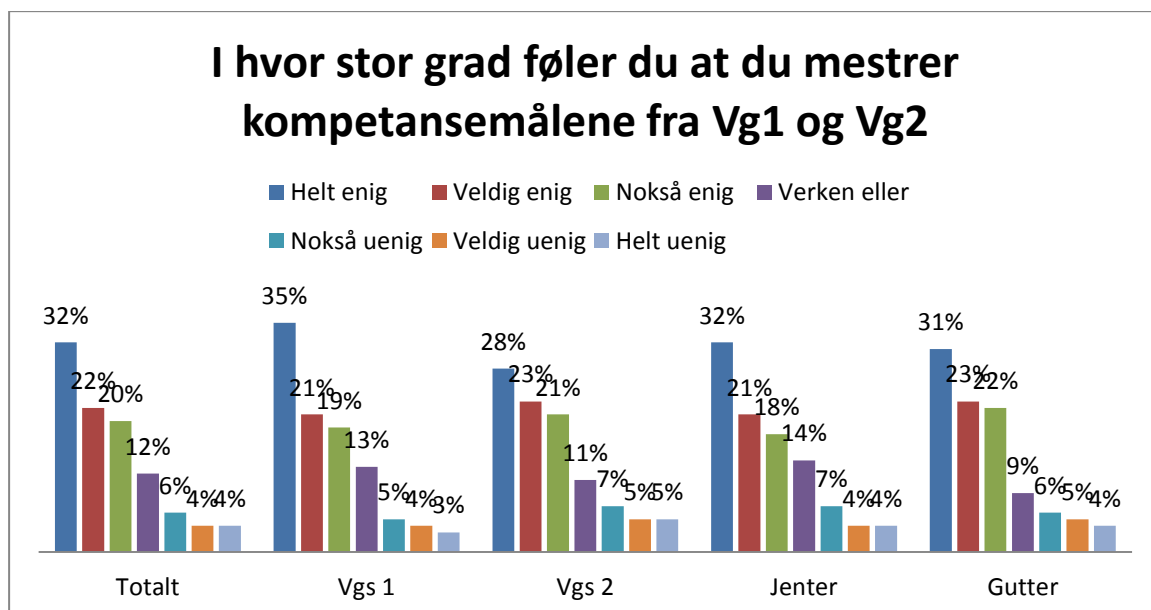
5.3 Kjennskap til kompetansemål og mestring av disse

Figur 6: Har du kjennskap til kompetansemålene i kunnskapsløftet?

«Resultatene viser at 37 % av respondentene ikke kjenner til kompetansemålene i kunnskapsløftet. Jeg har valgt å vise forskjellene fra de ulike skolene da man kan se at 58 % av elevene på Vgs. 2 ikke er kjent med kompetansemålene mot bare 14 % på Vgs. 1. Gjennomsnittet viser kanskje hvordan det ser ut på landsbasis? Det skiller i alle fall mye fra skole til skole.

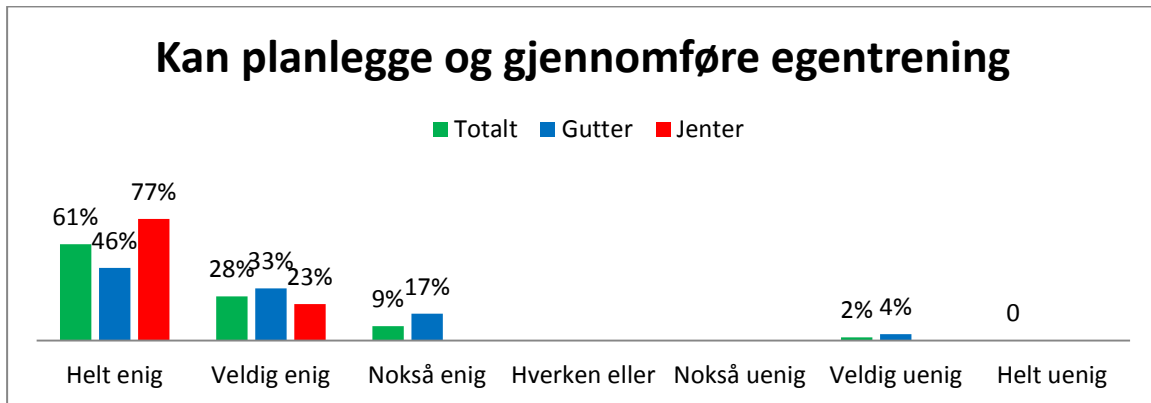
Figur 7: I hvor stor grad føler du at du mestrer kompetansemålene fra Vg1 og Vg2

«Figur 7 illustrerer det samla resultatet fra alle kompetansemål respondentene fikk spørsmål om. Det var totalt 17 påstander fra kompetansemålene, som totalt dekker alle hovedområdene i kunnskapsløftet. Som vi kan se viser resultatet generelt høy opplevelse av mestringsnivå.

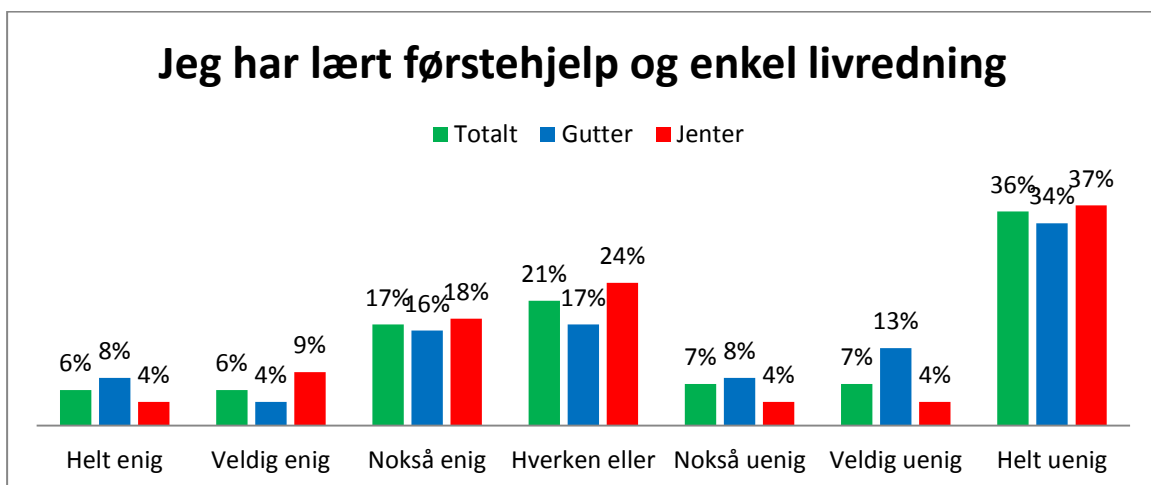
Flere gutter enn jenter føler at de mestrer kompetansemålene helt, veldig eller nokså godt. 76 % av guttene mot 71 % av jentene. Ved Vgs. 1, føler 75 % helt, veldig eller nokså god mestring, mot 72 % på Vgs. 2. Av de som føler at de mestrer mindre godt, er det ingen forskjell mellom gutter og jenter, mens det på Vgs. 1 er 12 % mot 17 % på Vgs. 2.

Figur 8: Kan planlegge og gjennomføre egentrening

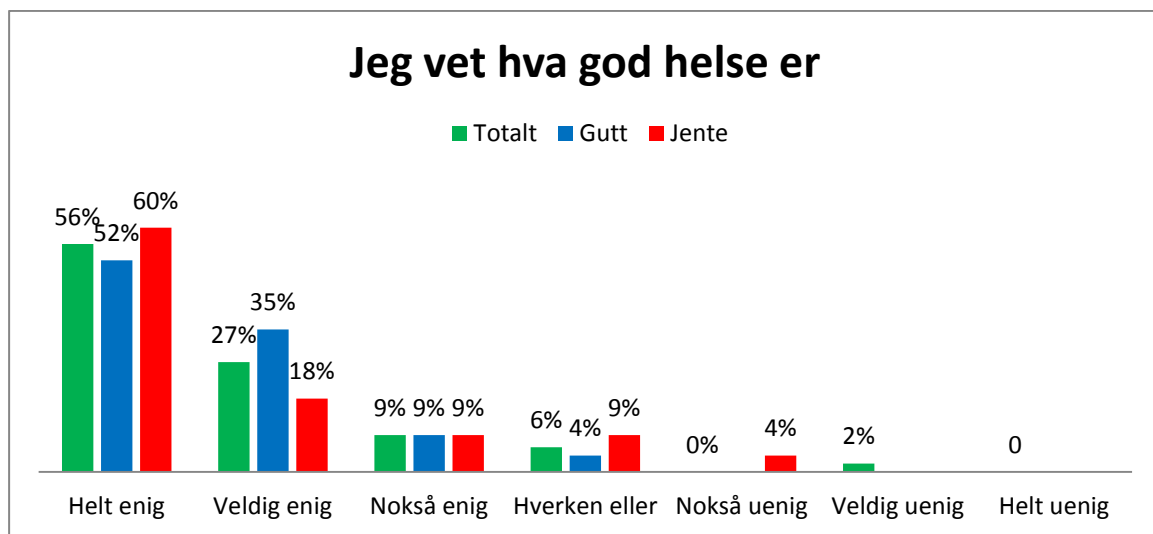
«Resultatet viser at 98 % sier at de har lært å planlegge og gjennomføre egentrening. Dette er den delen av kroppøvingens respondentene svarer at de har lært og kan mest om.

Figur 9: Jeg har lært førstehjelp og enkel livredning

«Resultatet viser at 29 % har lært førstehjelp, 21 % hverken eller og 50 % har ikke lært kroppøving. Diagrammet viser egentlig at 71 % ikke har lært noe om dette. Forskjellen mellom gutter og jenter er svært liten.

Figur 10: Jeg vet hva god helse er

«Resultatet viser at 92 % vet hva god helse er, 6 % svarer hverken eller og 2 % vet ikke. Det er flere jenter som vet veldig godt hva god helse er 60 %, mot 56 % av guttene».

6.0 Drøfting

Jeg skal nå drøfte svarene jeg har presentert opp mot hverandre og opp mot teoridelen. Jeg har valgt å drøfte innad i de tre ulike områdene jeg har delt inn spørreundersøkelsen i, før jeg prøver å konkludere med noe felles til slutt.

6.1 Opplevelse av kroppsøvingsfaget

Elevene i spørreundersøkelsen opplever at kroppsøvingsfaget er gøy (se figur 1). Guttene virker å ha det mer gøy enn jentene da hele 100 % av guttene er helt eller veldig enig i påstanden. 23 % av jentene svarer hverken eller og 4 % nokså uenig. I spørsmålet om de har lært noe nytt i kroppsøving (se figur 2) er 72 % enig at de lærer/har lært noe nytt, og ved å se på forholdet mellom guttene og jentene er det flere jenter som opplever ny lærdom. Dette kan komme av at aktiviteten i kroppsøvingstimene er kjent for flere av guttene utenfor skolen, og får derav ikke like mye ny lærdom. At man kjenner til aktiviteten fra før kan gjøre at man opplever mer mestring og derfor også har det mer gøy i faget. Om denne hypotesen skulle stemme betyr det at elevenes eget utgangspunkt og interesser ikke blir tatt god nok vare på, som det blir beskrevet at den skal gjøre i kunnskapsløftet.

Kroppsøvingsfaget er en del av elevenes skole gjennom 13 år, og man skal lære seg mye. Hovedområdene og formålet for faget foreller hvordan aktiviteten skal legges til rette og hva som skal gjennomføres (Utdanningsdirektoratet, 2012a), mens kompetansemålene sier noe om hva eleven skal lære seg. Kompetanse blir beskrevet som å møte komplekse utfordringer, og skolen skal lære og utvikle elevene til å utvikle sin kompetanse (Imsen, 2010). Det vil derfor være viktig at elevene kan ha nytte av den kompetanse man lærer i kroppsøving senere i livet. I spørsmålet om nettopp dette (se figur 3) er det få som svarer at de er helt enig, men de aller fleste er allikevel veldig eller nokså enig. Også her skiller jentene seg noe ut, ved at de hevder å ha mer nytte av det de lærer i kroppsøving senere. En mulig forklaring til dette vil jeg prøve å diskutere nærmere under mestring av kompetansemål og hvilke fag som skiller seg ut.

6.2 Innholdet i kroppsøvingstimene

Innholdet i kroppsøvingstimene skal være utfordrende og gi mestringsfølelse for alle elever (2012a). Resultatet fra undersøkelsen i figur 4, viser at nesten ingen er helt enig i at de føler mestring ofte, men at 65 % er veldig eller nokså enig. Det viser at det er en klar overvekt av de som føler noen form for mestring i kroppsøvingsfaget, men det er ett fåtall som opplever

mestring veldig ofte. Resultatene viser videre at guttene har en hel del høyere mestringsfølelse enn jentene. Hele 92 % av guttene mot 50 % av jentene. Uten at jeg har noe direkte svar til dette i undersøkelsen min, kan årsaken til dette ha mange varianter. Gutter er ofte fysisk sterkere enn jenter og kan av den naturlige årsaken føle at de mestrer ting bedre på mange områder. I tillegg kan det tyde på at det er for lite variasjon i innholdet i kroppsøvingfaget. Aktiviteter som ballidrett virker å stå sterkt, og er ofte aktivitet som flertallet driver med på fritida. Herunder guttene spesielt, da flertallet av jentene hopper av organisert idrett og satser mer på skole og andre ting når de blir eldre. I tillegg virker dans å ha en mindre plass i kroppsøving, og er kanskje en aktivitet flere jenter føler mestring i, sammenlignet med gutter.

I tillegg til varierende opplevelse av mestring, svarer elevene at det er lite utfordring i kroppsøving. Skolen og lærer skal legge opp undervisning som er utfordrende og skaper mestringsfølelse hos alle elever. 51 % av elevene svarer at det er lite utfordring i timene. Vgs. 2 skiller seg her ut, der hele 84 % opplever at kroppsøvingen er lite utfordrende, mot 13 % på Vgs. 1. Sett i forhold til opplevelse av mestring viser det seg at de som har mindre utfordrende timer, opplever mer mestring. De opplever at de mestrer, fordi det er noe kjent og lite utfordring i det de gjør, men skolen som opplever mer utfordring har mest sannsynlig mer læring og utvikling av nye bevegelsesmønstre og har en større mulighet til å bruke kroppen som en erfaring og erkjennelesmedium (Ommundsen, 2005; Zoglowek, 2006).

Elevmedvirkning er vektlagt i alle deler av kunnskapsløftet. I resultat fra figur 5 om elevene får lede timene selv, ser vi at det er stor forskjell fra videregående skole 1 til videregående skole 2. Man kan si at elevene i videregående skole 2 ikke i det hele tatt opplever at de hverken kan påvirke eller lede noen timer selv. I generell del av læreplanen presiserer de at skolen plikter og har ansvar for at eleven skal få øvelse i å planlegge, vurdere og gjennomføre ett opplegg for andre, dette for å utvikle ferdigheter til å organisere. (Utdanningsdirektoratet, 2006a). I læringsplakaten står det at skolen skal «legge til rette for elevmedvirkning og for at elevene og lærlingene/lærekandidatene kan foreta bevisste verdivalg og valg av utdanning og fremtidig arbeid» (Utdanningsdirektoratet, 2006b s. 2). Elevmedvirkning har også en egen lov i opplæringsloven (1998). Det er tydelig at det er stor ulikhet på de to skolene jeg har forsket på, og at videregående skole 2 ikke følger opplæringsloven eller kjenner til kunnskapsløftets alle deler på lik linje som ved videregående skole 1. Elevmedvirkning er også en viktig del for å gi elevene dannelse. Eleven skal iakttas, tenke, vurdere og ha etiske følelser og moral og vil gjennom elevstyrte timer få god øvelse i nettopp dette (Zoglowek, 2006). Jeg vil også si at

elevmedvirkning blir en form for tilpasset opplæring, da eleven virkelig blir satt i fokus og får vise hva de kan ut ifra sine egne forutsetninger.

6.3 Kjennskap til kompetansemål og mestring av disse

Zoglowek (2006) og Ommundsen (2005) legger vekt på at kroppsøvfingsfaget skal gi kroppsdannelse gjennom læring i bevegelse, læring om bevegelse og læring gjennom bevegelse for at faget skal bestå. Kunnskapsløftet med vide kunnskapsmål vil kunne skape store forskjeller fra skole til skole når det kommer til innhold, læringsprosesser og vektlegging av de ulike hovedområdene. Det settes dermed store krav til skole og lærer som profesjonell yrkesutøver gjennom utarbeiding av lokal læreplan (Imsen, 2010). Kunnskapsmålene er lik for alle, men med den påvirkning hver enkelt skole og lærer har, blir betydning av forståelsen for læreplanarbeid enda større. Den profesjonelle skole og lærer må forstå hvordan læreplaner blir bygd opp slik at alle deler av læreplanen kommer fram i den operasjonaliserte læreplanen og blir tydelig for de som erfarer den (Engelsen, 2006).

Gjennom spørreundersøkelsen har elevene svart på hvordan de opplever kroppsøving, hva de lærer, om innholdet i kroppsøving og til slutt kjennskap til kompetansemål og mestring av ulike kompetansemål. For å kunne svare på mye av dette er det en fordel å kjenne til hva de faktisk skal lære i faget. Elevene i spørreundersøkelsen svarer veldig varierende på spørsmål om kjennskap til kompetansemålene i kunnskapsløftet (se figur 6) og jeg ser på det som en forutsetning å vite hva man skal lære i et fag for i det hele tatt forstå hvorfor faget er en del av skolen. I forhold til vurdering, som jeg ikke tar for meg i denne oppgaven, tar man utgangspunkt i kompetansemålene, og uten kjennskap til disse vet man altså ikke hva man skal vurderes i. Som jeg har vært inne på er det stor variasjon når det kommer til kjennskap av kompetansemålene, og da spesielt fra skole til skole. Ved Vgs. 1 svarer 86 % at de kjenner til kompetansemålene, mot bare 42 % på Vgs. 2. Det virker som om lærer på Vgs. 1 er flinkere til å fortelle om hva de skal lære og hvilken kompetanse de skal oppnå i faget da 63 % av elevene har fått kjennskap til det fra lærer, mot 41 % av elevene på Vgs. 2. Dette viser at begge skoler har på ett eller annet tidspunkt gått igjennom dem, men at Vgs. 1 kanskje har presentert de litt oftere. Det kan være flere årsaker til at elevene ikke kjenner til kompetansemålene, men gjennom å presisere hva de skal lære i års- halvårs- og periodeplaner og vise til de delmål og kompetansemål som skal oppnås vil det sette eleven og elevens læring i fokus.

I spørreundersøkelsen skulle elevene si noe om i hvor stor grad de føler mestring av kompetansemålene fra Vg1 og Vg2. Det var i alt 17 kompetansemål. Jeg valgte å samle svarene fra alle kompetansespørsmål og vise resultatet i et diagram (se figur 7). Diagrammet viser at det oppleves relativt mye mestring. Ved Vgs. 1 er det flest som føler at de mestrer kompetansemålene de har blitt spurt om, og også den skolen som har færrest elever som føler de mestrer kompetansemålene i lav grad. Det er flere gutter enn jenter som helt, veldig eller som er nokså enig i at de opplever at de mestrer kompetansemålene (76 % mot 71 %), men det er allikevel en liten prosent fler av jentene som opplever høy grad av mestring. Som vi ser kommer Vgs. 1 noe bedre ut også her, og sammenhengen med at de vet hva de skal lære, kan kanskje ha noe med at de kan si noe mer om mestringsoppnåelsen av kompetansemålene.

Om vi ser videre på hva elevene føler de mestrer best kommer planlegging og gjennomføring av egentrening (figur 8), der hele 98 % er helt, veldig eller nokså enig i at de mestrer dette kompetansemålet. Mens førstehjelp og enkel livredning (figur 9) er noe de mestrer aller dårligst. Livredning er noe de skal lære allerede på ungdomstrinnet, mens førstehjelp er en stor del av friluftslivfaget gjennom hele skoletiden. I tillegg til planlegging og gjennomføring, viser elevene at de har god forståelse for hva god helse er. Her skiller jentene seg litt ut da hele 60 % føler de har veldig god kompetanse innenfor helse og hva god helse innebærer. Som jeg har vært inne på tidligere opplever flere av jentene at de kan ta med seg kunnskap videre, samtidig som flere jenter har høy opplevelse av å mestre kompetansemål. Dette kan komme av at helse virker å bli vektlagt som en viktig del av kroppsøvfaget, og at jenter generelt er litt mer opptatt av å gjøre riktig valg og ta vare på egen kropp.

Ser vi til Ommundsens (2005) tanker om kroppsøvfaget, legger han spesielt vekt på at skolen skal være forsiktig med å ta på seg ansvaret til å gi elevene en god helse. Han hevder at faget kan miste sin posisjon som fag i skolen om det skulle vise seg at kroppsøvfaget ikke lykkes med dette ansvaret. Både Ommundsen og Zoglowek (2006) hevder at kjernen i kroppsøvfaget burde ligge på læring i bevegelse og at læring om bevegelse og gjennom bevegelse bør komme som et resultat av læring i bevegelse.

7.0 Konklusjon

I gjennom oppgaven har jeg prøvd å belyse hva elever lærer i kroppsøvfingsfaget, og om dette er i tråd med læreplanverket for kunnskapsløftet. Jeg har ved hjelp av teorien jeg har lagt til grunn, diskutert resultatene og vil nå prøve å sammenfatte og konkludere hva jeg har kommet fram til i min forskning.

Hva er læringsutbytte i kroppsøving?

Læreplanen for kroppsøving er delt inn i kompetansemål. Kompetansemål betegnes som komplekse oppgaver som eleven skal lære, og ta med seg videre i livet. Forskningen min viser at 1 av 3 ikke kjenner til kompetansemålene og derav ikke vet hva de skal lære i faget. Det viser seg å være stor variasjon mellom skolene, da hele 2 av 3 på den ene skolen ikke kjenner til kompetansemålene. Denne uvissheten om hva de skal lære, kan også ha utslag på oppfattet læringsutbytte i kroppsøvfingsfaget, da eleven ikke er bevisst på sin egen læring.

Det kan virke som at forståelsen for og kunnskap om hva god helse er blir vektlagt som det viktigste formålet for faget, og at utvikling av ferdigheter i lagidrett/ballsport og fair play er vektlagt. Det elevene føler de behersker aller best er å planlegge og gjennomføre egentrening.

Dans, friluftsliv, kart og kompass og livredning/førstehjelp virker å være mindre vektlagt

Er dette i tråd med læreplanverket for kunnskapsløftet?

Kroppsøvfingsfaget blir betegnet som et allmenndannende fag, der hver enkelt skal utfordres og oppleve mestring. I tillegg til de kompetansemål som er nevnt i læreplanen for kroppsøving, må en forstå disse i forhold til hovedområdene, formålet for faget og kunnskapsløftet i sin helhet iberegnet opplæringsloven og læringsplakaten.

Med utgangspunkt i dette, viser resultatene i undersøkelsen at det er stor variasjon mellom skolene når det kommer til forståelsen for læreplanarbeid og det å kjenne til kunnskapsløftet i sin helhet. Det er ikke alle kompetansemål som vektlegges like mye, og læringsprosesser og undervisningsopplegg virker å variere mye fra skole til skole. Herunder nevner jeg spesielt elevmedvirkning som er et viktig dannelsesmedium og ikke minst dekker det tilpasset opplæring for hver enkelt elev. Utover dette oppleves kroppsøvfingsfaget som veldig gøy, og elevene hevder de lærer noe nytt. Allikevel er det delte meninger om de vil ha nytte av det de lærer senere i livet. At elevene ikke kjenner til kompetansemålene kan være med å forsterke at elevene ikke ser nytteverdien i det de gjennomgår i kroppsøvfingsfaget

8.0 Avsluttende kommentar

Avslutningsvis vil jeg gjerne ta ett tilbakeblikk på prosessen i bacheloroppgaven.

Jeg har lært utrolig mye om læreplanarbeid og hva kunnskapsløftet faktisk sier hva vi skal lære i kroppsøvingsfaget og at ulike skoler og lærere tolker denne læreplanen ulikt. Jeg har ikke bare lært mye om innholdet i oppgaven, men også om hvordan det er å forske. Dette er min første forskningsoppgave, som på mange måter har blitt til på veien. Jeg har måttet endre på mye underveis og brukt mye (unødvendig) tid på innsamlingen av spørreundersøkelsen. Jeg ser i ettertid at jeg fikk et altfor stort og vidt spørreskjema ut i fra hva jeg ønsket å svare på. Dette kunne jeg unngått om jeg hadde kommet lenger i prosessen med teoridelen før jeg laget spørsmålsguiden. Jeg har også etter at resultatene ble registrert måttet tilføye og endre noe på teoridelen for å få tilstrekkelig å drøfte opp i mot.

Studiet mitt hadde et relativt lite utvalg, og vil derfor være vanskelig å generalisere resultatet til hele landet. Utvalget besto av en klasse (studiespesialisering, VG3), på to ulike videregående skoler. Begge skolene holder til i ett tettbebygd sted på Østlandet. I tillegg til at utvalget var lite, og det geografisk sett kanskje er vanskelig å generalisere, var det på mange områder svært ulike besvarelser fra skole til skole. Et mindre utvalg kan påvirke resultatenes sikkerhet ved at feil som kan skyldes tilfeldigheter økes. Videre kan det ha oppstått misforståelser og problemer ved besvarelsen av spørreundersøkelsen da jeg ikke var til stede når den ble gjennomført. Jeg hadde en god dialog med lærerne som var til stede under gjennomføringen og hadde veiledet disse godt. Tilbakemeldingen er at gjennomføringen hadde gått fint og uten problemer. Jeg vil allikevel ta med dette med i betraktningen da min tilstedeværelse kunne vært med å øke forståelsen for spørsmålene og hva jeg var ute etter i forskningen.

For å sjekke om spørreskjemaet var forståelig, hadde jeg på forhånd testet det på medstudenter. Hadde jeg i tillegg testet spørreskjemaet på VG3 elever, kunne jeg hatt mulighet til å endre på enkeltspørsmål før gjennomføringen om det var noe som var uklart. Medstudenter vil ha samme forkunnskaper som meg og derav ikke se utfordringer ved eventuelle fagord eller uttrykk som er brukt i spørreskjemaet som en utenfor dette miljøet kanskje ikke forstår på samme måte.

Resultatene som jeg har trukket frem i resultatdelen, er resultat jeg selv har valgt å vektlegge. For å gi leseren mulighet til å være kritisk til min forskning gir jeg leseren mulighet til å tolke resultatene på egenhånd ved å se det totale resultatet i vedlegg 2. En annen vil kanskje legge vekt på noen andre svar for å besvare problemstillingen.

Med den kunnskapen jeg står igjen med nå, ville det vært naturlig å forske videre på lærerne og hva de legger vekt på i læreplanen og undervisningen. Eller kanskje hvordan utdanningsinstitusjoner som utdanner kroppsøvlingslærere legger fokus på i utdannelsen. Gir de kroppsøvlingslæreren tilstrekkelig kunnskaper om arbeid med læreplaner og forståelsen av disse? Hva kroppsøvingen faktisk skal lære? Eller om det bare er fokus på å utvikle egne ferdigheter i idretten.

9.0 Referanseliste

Brattenborg, S. & Engebretsen, B. (2010). *Innføring i kroppsøvingsdidaktikk* (2. utg.). Kristiansand: Høgskoleforlaget AS

Engelsen, B. U. (2006). Kan læring planlegges? *Arbeid med læreplaner – hva, hvordan, hvorfor?* (5. utg.). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS

Imsen, G. (2010). Lærerens verden: *Innføring i generell didaktikk* (4. utg.). Oslo: Universitetsforlaget AS

Johannessen, A., Tufte, P. A., & Christoffersen, L. (2011). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. (4. utg.). Oslo: Abstrakt forlag AS

Jonskås (2011) Forskning på kroppsøvingfaget i Norge. Hvor står faget? *Tidsskrift kroppsøving* 61(2), 26

Kunnskapsdepartementet. (2003). *Kultur for læring*. (St. meld nr. 30, 2003-2004). Lokalisert på http://www.regjeringen.no/Rpub/STM/20032004/030/PDFS/STM200320040030000DDDDPD_FS.pdf

Myhrer, K. (2012). *Holdninger til kroppsøvingfaget på ungdomskolen*. (Upublisert bacheloroppgave). Høgskolen i Hedmark, Elverum, Norge. Lokalisert på http://brage.bibsys.no/hhe/bitstream/URN:NBN:no-bibsys_brage_30300/1/Myhrer.pdf

Nyeng, F., (2012). *Nøkkelbegreper i forskningsmetode og vitenskapsteori*. Bergen: Fagbokforlaget AS

Næsheim – Bjørvik, G. (2005) Kroppsøving – ett av skolens hovedfag? I L. Martha (Red.). *Vekst og utvikling: Lærerutdanninga i Stavanger 50 år*. (s. 189-200)

Ommundsen, Y. (2005). Kroppsøving: Aktivitet eller læring. Om ulike begrunnelser for faget og deres konsekvenser. *Tidsskrift Kroppsøving* 55(6), 8-12.

Opplæringsloven. LOV 1998-07-17-6. (1998). Lokalisert på <http://www.lovdatab.no/all/hl-19980717-061.html#9a-5>

Ringdal, K. (2013) *Enhet og mangfold: Samfunnsvitenskapelig forskning og kvantitativ metode*. (3. utg.). Bergen: Fagbokforlaget AS

Saabye, M. (Red.). (2010). *Kunnskapsløftet: Fag og læreplaner i grunnskolen* (3 utg.). Oslo: Pedlex Norsk Skoleinformasjon

Slommerud, H.-S. (2010). *Verdier og kroppsøving: en undersøkelse av elevers verdier og motivasjon i forhold til kroppsøvingsfaget*. (Upublisert masteroppgave). Norges idrettshøgskole, Oslo, Norge.

Utdanningsdirektoratet. (2006a). *Den generelle delen av læreplanen*. Lokalisert på http://www.udir.no/Upload/larerplaner/generell_del/generell_del_lareplanen_bm.pdf?epslanguage=no

Utdanningsdirektoratet. (2006b). *Prinsipper for opplæringen*. Lokalisert på http://www.udir.no/Upload/larerplaner/Fastsatte_lareplaner_for_Kunnskapsloftet/prinsipper_kl06.pdf?epslanguage=no

Utdanningsdirektoratet. (2012a). *Læreplan i kroppsøving*. Lokalisert på <http://data.udir.no/kl06/KRO1-03.pdf?lang=nno>

Utdanningsdirektoratet. (2012b, august). *Informasjon om endringer i faget kroppsøving i grunnskolen og videregående opplæring*. (Rundskriv IS-08/2012). Lokalisert på <http://www.udir.no/Upload/Rundskriv/2012/Udir-8-2012-kroppsoving.pdf?epslanguage=no>

Utdanningsdirektoratet. (2012c, januar). *Fag- og tildeling for grunnskole og videregående opplæring i kunnskapsløftet*. (Rundskriv IS-01/2012). Lokalisert på http://www.udir.no/Upload/Rundskriv/2012/Udir-1-2012-vedlegg_1.pdf?epslanguage=no

Wiken, A. R. (2011) *Hva lærer vi i kroppsøving?: Hva oppfatter elevene selv at de lærer, og er dette i tråd kunnskapsløftet 2006?* (Upublisert masteroppgave). Norges idrettshøgskole, Oslo, Norge.

Zoglowek, H. (2006) Kroppsøving = kroppsdannelse, hva ellers? *Tidsskrift Kroppsøving* 56(4), 12-16.

Vedlegg 1

Ola Erik Heen Moe

Valhallvegen 34B

2409 Elverum

student

Elverum 28.3.2013

Til

Rektor v/ xxxxxxxxxx

John Arve Eide

Postboks F, 2051 Jessheim

Søknad om tillatelse til å gjennomføre en spørreskjemaundersøkelse ved Deres skole

Jeg, Ola Erik Heen Moe, er student ved Bachelor i faglærerutdanning i kroppsøving og idrett ved Høgskolen i Hedmark. Jeg er i gang med avsluttende fordypningsoppgave på studiet ved Institutt for idrett, avdeling Elverum ved Høgskolen i Hedmark med følgende tittel:

Læringsutbyttet i kroppsøving

Hensikten med spørreundersøkelsen er å finne ut hva elevene i den 13-årige grunnskolen faktisk lærer i kroppsøving og om dette er i tråd med formålet og kompetansemålene som er presisert i kunnskapsløftet.

Følgende temaer vil bli berørt:

- Bakgrunnsinformasjon (alder, kjønn, studieretning)
- Elevens oppfatning av kroppsøvingfaget generelt
- Elevens oppfatning av læring i kroppsøving
- Elevens oppfatning av innholdet i kroppsøving

I den forbindelse ønsker jeg å gjennomføre en spørreskjemaundersøkelse blant elever på studiespesialiserende linje, 3. studieår ved Deres skole. Jeg vil ta kontakt via telefon etter at dere har mottatt denne forespørselen, om å få tillatelse til å gjennomføre spørreundersøkelsen. Jeg har underskrevet taushetserklæring og forsikrer om at alle opplysninger vil bli behandlet **konfidensielt** og i tråd med NSDs regler.

Det understrekes at deltakelse i prosjektet er frivillig. Deltakerne kan trekke seg fra prosjektet når som helst underveis i prosjektet og samtidig få allerede registrerte opplysninger om seg slettet. Jamfør vedlagte kopi av **samtykke-erklæring** som de involverte elevene blir bedt om å underskrive før deltakelse i spørreundersøkelsen. Veileder Arild Vakt skjold har også underskrevet brevet, for å vise hvem fra høgskolen som er ansvarlig veileder på prosjektet.

Jeg håper på snarlig svar og positiv respons.

Med vennlig hilsen

Ola Erik Heen Moe (student)

Arild Vakt skjold (veileder)

Vedlegg 2

«LÆRINGSUTBYTTET I KROPPSØVING»

Hensikten med denne undersøkelsen er at jeg med utgangspunkt i læreplan for kroppsøving, kunnskapsløftet, ønsker å se på et utvalg kompetansemål for å ta stilling til hva elevene skal lære i faget. Jeg vil se nærmere på hva elevene selv oppfatter at de lærer i faget, og om elevenes oppfatning stemmer overens med intensjonen i Kunnskapsløftet.

Denne undersøkelsen er basert på frivillig deltakelse, og du kan når som helst trekke deg fra å delta, eller la være å svare på spørsmål som du ikke føler deg komfortabel med. Du skal ikke oppgi navnet ditt, og skolens navn vil heller ikke bli nevnt i prosjektet. Ved prosjektslutt juni 2013, vil alle opplysninger innsamlet i undersøkelsen bli makulert. Resultatene fra undersøkelsen vil bli publisert i min bacheloroppgave, og inntil da vil det kun være veileder for prosjektet; Arild Vaktskjold og prosjektansvarlig, som vil ha tilgang til opplysningene som blir gitt i undersøkelsen.

For at resultatet av denne undersøkelsen skal bli så riktig som mulig, vennligst svar ærlig og oppriktig på alle spørsmål.

Jeg håper med dette at du vil ta deg tid til å svare på denne spørreundersøkelsen og takker på forhånd for hjelpen.

Med vennlig hilsen

Ola Erik Heen Moe

Bachelorstudent ved

Høgskolen i Hedmark

Arild Vaktskjold

Veileder for prosjektet

Førsteamanuensis ved

Høgskolen i Hedmark

«LÆRINGSUTBYTTET I KROPPSØVING»

Bakgrunnsinformasjon:

1. **Kjønn:** Mann: 52 % Kvinne: 48 %
2. **Fødselsår:** 1994
3. **Hva slags linje/kurs går du på i videregående skole?**

100 % Studiespesialisering

0 % Studieforberevende (idrett)

0 % Yrkesfag

0 % Studieforberevende (andre)

**4. Hvordan stemmer disse påstandene med din oppfatning av kroppsøving i skolen?
(Kryss av for hvor godt påstanden stemmer på en skala fra 1-7, hvor 1 er helt enig og 7 er helt uenig. Sett bare ett kryss på hver rad)**

PÅSTAND	1 (Helt enig)	2 (Veldig enig)	3 (Nokså enig)	4 (verken eller)	5 (Nokså uenig)	6 (Veldig uenig)	7 (Helt uenig)
1. Jeg lærer meg hvordan kroppen fungerer	8 %	10 %	46 %	17 %	17 %	2 %	
2. Jeg lærer meg regler og ferdigheter i ulike idretter	19 %	45 %	27 %	7 %	2 %		
3. Jeg lærer meg å samarbeide med andre	33 %	43 %	17 %	2 %	5 %		
4. Jeg får avkobling fra det vanlige skolearbeidet	70 %	17 %	13 %				
5. Jeg blir flinkere i idrett	22 %	24 %	33 %	17 %	4 %		
6. Jeg blir sterkere og får bedre kondisjon	6 %	27 %	37 %	26 %	4 %		
7. Jeg føler ofte at jeg ikke har gode nok ferdigheter i faget	7 %	4 %	7 %	22 %	9 %	28 %	23 %
8. Jeg synes kroppsøving er gøy	63 %	20 %	5 %	10 %	2 %		
9. Jeg kan vise andre at jeg er flink i idrett	28 %	28 %	15 %	20 %	7 %	2 %	
10. Jeg ønsker å slippe og delta i kroppsøving	4 %			2 %	9 %	18 %	67 %
11. Jeg lærer om ting jeg kan ha nytte av senere	8 %	33 %	33 %	17 %	9 %		
12. Jeg liker ikke når vi deler inn i lagspill	2 %		4 %	9 %	12 %	19 %	54 %
13. Jeg mener at kroppsøving i skolen burde være frivillig	2 %	4 %	2 %	7 %	7 %	7 %	71 %
14. Det er viktig å vinne og prestere bedre, enn andre elever	7 %	13 %	22 %	22 %	10 %	7 %	19 %
15. Jeg føler meg trygg i timene	54 %	20 %	13 %	9 %	4 %		
16. Jeg lærer ikke noe nytt i kroppsøving	2 %	4 %	9 %	13 %	22 %	15 %	35 %

5. Har du kjennskap til kompetansemålene i kroppsøving?

13 %. Ja, jeg har lest dem på egenhånd.

33 %. Ja, læreren har gått igjennom dem.

37 %. Nei, de er jeg ukjent med.

17 %. Ja, jeg har lest dem og i tillegg har læreren gått i gjennom dem.

6. Hvordan stemmer disse påstandene med din oppfatning av hva du har lært/lærer i kroppsøving? (Kryss av for hvor godt påstanden stemmer på en skala fra 1-7, hvor 1 er helt enig og 7 er helt uenig. Sett bare ett kryss på hver rad)

Påstander	1 (Helt enig)	2 (Veldig enig)	3 (Nokså enig)	4 (Verken eller)	5 (Nokså uenig)	6 (Veldig uenig)	7 (Helt uenig)
1. Jeg forbedrer mine ferdigheter i ulike idretter	13 %	26 %	37 %	22 %	2 %		
2. Jeg vet hvordan jeg skal trene for å komme i fysisk form	28 %	22 %	39 %	4 %	7 %		
3. Jeg blir introdusert for nye idretter	26 %	23 %	28 %	7 %	7 %	9 %	
4. Jeg har lært riktig løfte- og bæreteknikk	2 %	7 %	20 %	17 %	22 %	15 %	17 %
5. Jeg har lært førstehjelp og enkel livredning	6 %	6 %	17 %	21 %	7 %	7 %	36 %
6. Jeg kan planlegge og gjennomføre egentrening	61 %	28 %	9 %			2 %	
7. Jeg kan bruke kart og kompass	4 %	13 %	23 %	17 %	16 %	12 %	15 %
8. Jeg lærer om hvordan jeg skal ta vare på kroppen min	9 %	21 %	27 %	26 %	15 %	2 %	
9. Jeg vet hva god helse er	39 %	39 %	9 %	9 %	2 %	2 %	
10. Jeg er i god fysisk form	30 %	37 %	18 %	11 %	4 %		
11. Jeg har ikke lært noe i kroppsøving			7 %	9 %	14 %	7 %	63 %
12. Jeg får bruk for det jeg har lært i kroppsøving senere i livet	13 %	24 %	33 %	22 %	4 %	2 %	2 %
13. Jeg mener det er for lite variasjon av idretter.	4 %	9 %	13 %	39 %	22 %	9 %	4 %

7. Hvor ofte deltar du (aktivt) i kroppsøvingstimene?

- 0 %. Jeg deltar aldri
- 2 %. Jeg deltar sjelden
- 4 %. Jeg deltar av og til
- 94 %. Jeg deltar som regel

8. Hvor mye beveger du deg i kroppsøvingstimene?

- 2 %. Jeg beveger meg nokså lite
- 26 %. Jeg beveger meg ganske mye
- 72 %. Jeg beveger meg mye, blir svett og andpusten nesten hver gang

9. Hvordan stemmer disse påstandene med din oppfatning av innholdet i kroppsøvingstimene? (Kryss av for hvor godt påstanden stemmer på en skala fra 1-7, hvor 1 er helt enig og 7 er helt uenig)

PÅSTAND	1 (Helt enig)	2 (Veldig enig)	3 (Nokså enig)	4 (Verken eller)	5 (Nokså uenig)	6 (Veldig uenig)	7 (Helt uenig)
1. Det er mye teoriundervisning			4 %	20 %	26 %	33 %	17 %
2. Det er ofte konkurranser (Stafetter, lagspill)	9 %	30 %	26 %	17 %	9 %	7 %	2 %
3. Det testes ofte i fysiske ferdigheter	7 %	24 %	39 %	24 %	4 %		2 %
4. Vi har teoretiske prøver hver termin	2 %	4 %	7 %	17 %	11 %	13 %	46 %
5. Elevene jobber mye sammen i grupper	22 %	26 %	24 %	4 %	2 %	15 %	7 %
6. Elevene trener på å utvikle ferdigheter i ulike idretter	28 %	26 %	30 %	7 %	7 %	2 %	
7. Jeg vet ikke hva vi skal gjøre i timene på forhånd	11 %	9 %	15 %	15 %	7 %	20 %	23 %
8. Det er flere lekaktiviteter enn konkurranseaktiviteter	2 %	12 %	13 %	43 %	15 %	15 %	
9. Jeg kan påvirke innholdet i timene	9 %	15 %	28 %	15 %	15 %	9 %	9 %
10. Innholdet i timene er lite utfordrende (kjedelig)		6 %	10 %	33 %	16 %	16 %	19 %
11. Jeg vet hva jeg blir vurdert (evaluert) i, i timene	17 %	30 %	22 %	17 %	2 %	10 %	2 %

PÅSTAND	1 (Helt enig)	2 (Veldig enig)	3 (Nokså enig)	4 (Verken eller)	5 (Nokså uenig)	6 (Veldig uenig)	7 (Helt uenig)
12. Innholdet i timene er variert	22 %	34 %	26 %	7 %	7 %	2 %	2 %
13. Individuelle idretter er godt representert i timene	19 %	24 %	22 %	17 %	11 %	7 %	
14. Vi har lagspill hver kroppsøvingstime	3 %	17 %	17 %	35 %	13 %	11 %	4 %
15. Vi følger utdelte periodeplaner	30 %	17 %	13 %	24 %	4 %	8 %	4 %
16. Timene er godt organisert	37 %	35 %	19 %	7 %		2 %	
17. Jeg vet på forhånd hva som skal skje i timene	26 %	22 %	17 %	11 %	13 %	4 %	7 %
18. Elevene får lede timer selv	22 %	20 %	7 %	20 %	10 %	10 %	11 %
19. Kroppsøvingstimene er lite varierende		4 %	15 %	15 %	20 %	22 %	24 %
20. Teori i kroppsøving er unødvendig	9 %	9 %	7 %	17 %	26 %	15 %	17 %
21. Jeg vil ha mer kroppsøvingsundervisning i skolen	50 %	15 %	7 %	17 %		7 %	4 %
22. Alle elevene er i aktivitet	11 %	37 %	26 %	4 %	11 %	7 %	4 %
23. Jeg vet hva som er målet med hver time	15 %	13 %	24 %	24 %	20 %	2 %	2 %
24. Jeg blir aldri sliten			7 %	2 %	15 %	24 %	52 %
25. Jeg føler ofte mestring	4 %	28 %	33 %	27 %	4 %	4 %	
26. Vi har aldri lekser i kroppsøving	28 %	15 %	17 %	21 %	15 %		4 %
27. Jeg oppnår framgang i de ulike idrettene/aktivitetene	11 %	30 %	22 %	26 %	9 %	2 %	
28. Aktivitetene er ofte vanskelige	2 %	9 %	17 %	24 %	17 %	17 %	14 %
29. Timene bør inneholde mer konkurranser	11 %	9 %	17 %	30 %	9 %	13 %	11 %
30. Vi blir ofte testet i de ulike idrettene/konkurransene	11 %	20 %	27 %	27 %	4 %	9 %	2 %
31. Jeg vil ha mindre kroppsøving i skolen	4 %	2 %		7 %		9 %	78 %

10. I hvor stor grad føler du at du mestrer disse påstandene fra kompetansemålene i kroppsøving på VG1 og VG2? (Kryss av for hvor godt påstanden stemmer på en skala fra 1-7, hvor 1 er helt enig og 7 er helt uenig)

PÅSTAND	1 (Helt enig)	2 (Veldig enig)	3 (Nokså enig)	4 (Verken eller)	5 (Nokså uenig)	6 (Veldig uenig)	7 (Helt uenig)
1. Jeg kan planlegge, og gjennomføre en friluftstur	20 %	13 %	17 %	12 %	12 %	17 %	9 %
2. Jeg kan sette opp et strukturert egentreningsprogram i grunntrening (styrke, utholdenhet, og/eller i bevegelestrening)	63 %	22 %	9 %	4 %		2 %	
3. Jeg vet ikke hvorfor det er viktig med oppvarming før en aktivitet	9 %	9 %	2 %		2 %	13 %	63 %
4. Jeg kan forklare og bruke gode arbeidsstillinger når jeg studerer, eller jobber.	17 %	15 %	24 %	15 %	2 %	17 %	10 %
5. Jeg vet hvor jeg kan finne meg mat med naturen som matkilde	9 %	15 %	20 %	22 %	15 %	8 %	11 %
6. Jeg vet ikke hvordan jeg skal tilberede mat med naturen som matkilde	12 %	10 %	15 %	17 %	15 %	19 %	12 %
7. Jeg har ikke forbedret mine ferdigheter i en individuell idrett	2 %	2 %	9 %	18 %	27 %	16 %	26 %
8. Jeg har bedret mine ferdigheter i et lagspill	20 %	29 %	33 %	8 %	4 %	2 %	4 %
9. Jeg kan lage og gjennomføre en egenprodusert dans	19 %	9 %	18 %	18 %	13 %	9 %	14 %
10. Jeg kan forklare hvordan en skal føre en sunn livsstil med tanke på å unngå livsstilssykdommer og belastningsskader	31 %	22 %	31 %	14 %		2 %	
11. Jeg vet hvordan jeg kan unngå idrettsskader	18 %	42 %	20 %	14 %	4 %	2 %	
12. Jeg vet hvordan jeg skal trene for å løpe raskere	31 %	31 %	18 %	12 %	2 %	2 %	4 %

PÅSTAND	1 (Helt enig)	2 (Veldig enig)	3 (Nokså enig)	4 (Verken eller)	5 (Nokså uenig)	6 (Veldig uenig)	7 (Helt uenig)
13. Jeg vet hvordan jeg kan trene for å forbedre teknikk	24 %	24 %	31 %	13 %	2 %	4 %	2 %
14. Jeg vet hva god helse er	60 %	27	9 %	4 %			
15. Jeg vet hvordan jeg skal trene for å forbedre spenst	31 %	22 %	24 %	9 %	9 %	2 %	2 %
16. Jeg vet hvordan jeg skal forebygge belastningskader i idrett	33 %	22 %	21 %	11 %	11 %		2 %
17. Jeg kan danse noen enkle danser	12 %	12 %	20 %	14 %	18 %	12 %	12 %